

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
ELŐTERJESZTÉSEK
FEDŐLAPJA

Az előterjesztés címe, tárgya:	Előterjesztés a Jászberény Városi Önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepciójára
Az előterjesztő megnevezése:	Budai Lóránt polgármester
Az előterjesztés Képviselő-testület általi tárgyalásának időpontja:	2023. december 13.
Mellékletek száma:	1 db
Mellékletek megnevezése:	Jászberény Városi Önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepciója
Feladatot jelent:	Kiss József osztályvezető, Önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok vezető tisztségviselői
Véleményező bizottság:	Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság Városgazdálkodási Bizottság Közbeszerzési Bizottság Pénzügyi és Költségvetési Bizottság Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság
Egyéb véleményező szerv:	-
A törvényességi ellenőrzésre való leadás időpontja:	2023. december 4.
Törvényességi ellenőrzést végző neve, aláírása:	Ballagó Bernadett
Az előterjesztés nyílt/zárt ülésen tárgyalandó:	nyílt
A zárt ülés elrendelésének indoka:	-
Az ügyirat iktatószáma:	PH/1198-82/2023.
Előkészítésben résztvevők:	Balogh Béla alpolgármester Kiss József osztályvezető

Jászberény Város Polgármestere

ELŐTERJESZTÉS

a Jászberény Városi Önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepciójára

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzatok működésére vonatkozó jogszabályok nem tartalmazzak a költségvetési koncepció készítésére vonatkozó kötelező előírást.

A korábbi évek kialakult gyakorlatának megfelelően a Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) elé terjesztem az önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepcióját.

A koncepció - a jövő évi költségvetés tervezését megelőző - elfogadásával a Képviselő-testület megszabhatja a Jászberény Városi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) 2024. évi költségvetése tervezésének fő irányait, szempontjait, ezzel biztosíthatja, hogy a költségvetési rendelet-tervezetben szereplő előirányzatok a biztonságos működés mellett az Önkormányzat rövidtávú céljainak, feladatainak megvalósítását szolgálják.

A jelenleg ismert, a jövő évi gazdálkodást, bevételeket és kiadásokat befolyásoló tényezők az 1. melléklet szerinti koncepcióban foglalhatóak össze.

A fentiek alapján kérem a T. Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatására és a mellékelt határozati javaslat – egyszerű többséggel történő – elfogadására.

Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testületének

..../2023. (XII. 13.) határozata

A Jászberény Városi Önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepciójáról

1. A Jászberény Városi Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 111. §-ában foglaltak alapján – jelen határozat 1. mellékleteként – a Jászberény Városi Önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepcióját elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok vezető tisztségviselőit, hogy a 2024. évi költségvetési rendelethez az általuk vezetett gazdasági társaság előzetes üzleti tervét nyújtsák be. Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok részére a 2024. év folyamán nyújtandó támogatások konkrét összegét az előzetes üzleti tervek ismeretében kell meghatározni.

Határidő: 2024. január 9.

Felelős: önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok vezető tisztségviselői

Erről:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal – Szolnok,
2. Önkormányzati fenntartású intézmények vezetői – Jászberény,
3. Érintett önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok vezetői – Jászberény,
4. PH Városgazdálkodási Osztály – helyben,
5. PH Jegyzői Osztály – helyben,
6. PH Aljegyzői Osztály – helyben,
7. PH Gazdasági Osztály – helyben,
8. Humán, Közrendi és Vallásügyi Bizottság valamennyi tagja,

9. Városgazdálkodási Bizottság valamennyi tagja,
10. Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság valamennyi tagja,
11. Pénzügyi és Költségvetési Bizottság valamennyi tagja,
12. Közbeszerzési Bizottság valamennyi tagja,
13. Képviselő-testület tagjai valamennyi tagja,
14. Irattár – é r t e s ü l n e k.

Jászberény, 2023. december 4.

Budai Lóránt s.k.
polgármester

JÁSZBERÉNY VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT

Jászberény Városi Önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepciója

1. Bevezető

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 2014. évi módosításának következtében az önkormányzatok már nem kötelesek költségvetési koncepció megalkotására, de az előterjesztésben jelzetteknek megfelelően elkészítettük az Önkormányzat 2024. évi költségvetési koncepcióját.

A koncepció az egyik, ha nem a legmeghatározóbb előterjesztést - a következő évi költségvetési rendeletet - készíti elő.

Egy évvel ezelőtt - bár az előzetes bizottsági tárgyalások során még szerepelt a napirendek között - a Képviselő-testület levette a napirendről az ez évi költségvetés előkészítését megalapozó koncepciót.

A koncepció készítése ugyan nem kötelező, de fontos a következő évi lehetőségek, feladatok számbavétele szempontjából, erről szólt a tavalyi, s erről szól az idei évben benyújtott előterjesztés is.

A költségvetés meghatározza az adott évi gazdálkodás pénzügyi lehetőségeit, kereteit. Többször elmondtuk már, hogy 2019. év óta nem volt két egyforma év, nem készült két, azonos feltételrendszer mellett összeállított költségvetés.

Minden évben nem várt nehézségekkel találtuk szembe magunkat, melyekre próbáltunk választ adni a költségvetés(ek) készítése, illetve végrehajtása során.

Különleges a helyzetet abból a szempontból is, hogy bár ez a Képviselő-testület határoz a jövő évi költségvetést megalapozó koncepcióról, megalkotja a 2024. évi költségvetési rendeletet, a végrehajtásban már „osztolni fog” a jövőre megválasztandó Képviselő-testülettel.

Az előterjesztésen keresztül szeretnénk, ha a Képviselő-testület tagjai megismernék azokat a szempontokat, amelyeket a tervezés során figyelembe kell venni, tisztában lennének a költségvetést befolyásoló már meghatározott, vagy még döntésre váró körülményekkel.

A koncepcióval szeretnénk a kitűzött céljaink alapjait megeremteni, a költségvetéssel pedig szeretnénk azokat megerősíteni.

Tisztában vagyunk azzal, hogy magasan van a mérce, tudjuk, hogy az igények meghaladják azt, amire a lehetőségeink forrást biztosítanak, fogalmazhatunk úgy is, hogy „sokkal több szeletre kellene vágni a tortát”, ami sajnos nem lett nagyobb.

Tudjuk azt is, hogy „jó költségvetés nincs, csak elfogadott”, azon leszünk, hogy az a többség akaratával, céljaival találkozzon.

Szeretnénk, ha minél többen azonosulnának az általunk képviselt a szemlélettel, gondolkodással, elfogadnák és megértenék, hogy van, amit mi másképp ítélünk meg, másképp csinálunk.

A koncepció készítése az első lépés a következő évi költségvetés elfogadásának folyamatában, szeretnénk a költségvetést minél szélesebb körben megvitatni, szeretnénk megismerni a különféle társadalmi- és civil szervezetek, a gazdasági élet szereplőinek a véleményét is.

Mind az előkészítés során, mind egy informális testületi ülés keretén belül lehetőség lesz arra, hogy a végleges anyag kialakításáig mindenki elmondhassa a véleményét.

Stratégiai céljaink nem változtak, stabil gazdálkodás mellett, továbbra is prioritásként kezeljük:

- a város üzemeltetését,
- a munkavállalók anyagi biztonságát,
- a megkezdett fejlesztések befejezését és újak indítását.

A következőkben szeretnénk bemutatni azt a jogszabályi, gazdasági háttérrel, illetve az ezekhez kapcsolódó bevételi és kiadási előirányzatokat meghatározó folyamatokat, amelyeket a költségvetés készítése során figyelembe kell vennünk.

2. Jogszabályi-, gazdasági háttér

Az Országgyűlés a nyári ülészak keretén belül, a július 7-i ülésnapján elfogadta a 2023. évi LV. törvényt Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről (továbbiakban: Törvény).

A 2024. évi költségvetés összeállítása során a Törvény mellett, a tervezést érintő fontosabb jogszabályok az alábbiak:

- az Államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
- az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény

A Törvény

- 4%-os GDP bővüléssel,
- 6%-os inflációval számol.

Ezeket a paramétereket a Kormány még június-júliusban határozta meg és kérdés az, hogy a jelenlegi makrogazdasági helyzetben ezek a célok fenntarthatók-e.

A kormányzati kommunikáció szerint a közeljövőben várható a Törvény felülvizsgálata (a veszélyhelyzetre tekintettel rendeleti szabályozással).

A jelzett makrogazdasági feltételeken kívül az Önkormányzat 2024. évi költségvetésének tervezésekor a következő önkormányzati alrendszert érintő szabályozási feltételeket kell figyelembe venni:

- Az önkormányzatok finanszírozása továbbra is feladatalapú rendszerben történik.
- Az önkormányzati szektor részére biztosított központi költségvetési kapcsolatokból származó források csökkennek.
- Az elfogadott minimálbér és garantált bérminimum emelések kompenzálásának összege nem ismert. A 2023. novemberében aláírt, s már ez év december 1-én életbe lépő bérmegállapodásból adódó kötelek az önkormányzatok számára is kötelező jelleggel bírnak.
- Nem ismert a magas energiaárak központi költségvetésből történő kompenzálásának mértéke.
- A forráselosztás rendszere – az előző évekhez hasonlóan – továbbra is magában foglalja a szolidaritási hozzájárulás intézményét a 2023. évihez hasonló szabályozási elvek, de az egyes sávokhoz rendelt magasabb szélsőértékek mellett.
- A Törvény az önkormányzati szektorra nem ír elő kötelező jelleggel tartalékképzést.
- 2024-ben az önkormányzati feladatellátásban az előző évhez képest bővülés a könyvtár költségvetési szervként történő működtetése miatt várható.
- Az orvosi ügyeleti, valamint a védőnői feladatok államhoz történő átkerülésével az egészségügyi feladatok köre szűkült.

3. A 2024. évi önkormányzati gazdálkodásra ható tényezők, a gazdálkodás alapvető szempontjai

A 2023. évi költségvetés végrehajtása - amit a háromnegyedéves gazdálkodásról szóló tájékoztató is megerősít- azt mutatja, hogy ebben az évben a város pénzügyileg kiegyensúlyozottan, gazdaságilag pedig eredményesen dolgozott.

Az év közben jelzett költségvetési korrekcióra az októberi testületi ülésen született döntés, így további kiigazításra, módosításra ebben az évben már nem kerül sor.

Végig elkötelezettek voltunk, hogy a költségvetés stabilitását megőrizzük, a kitűzött feladatainkat megvalósítsuk, s gazdálkodásunkkal megfelelő alapot teremtsünk a jövő évi költségvetés előirányzatának.

Célunk, hogy az Önkormányzat a 2024. évi költségvetését az idei évhez hasonló tudatos, takarékos gazdálkodással valósítsa meg.

Mivel a bevételi lehetőségeink korlátozottak és nehezen kiszámítható, hogy a háborús veszélyhelyzet további fennállása, a világban zajló egyéb (katonai, politikai) konfliktusok, a megnövekedett energiaköltségek, a lassan csökkenő, de még mindig magas infláció, milyen hatással lesznek a helyi gazdaságra ezért a rendeletet úgy kell megalkotni, hogy annak fókuszába a kötelező működési kiadások (bérek, szociális ellátórendszer, városüzemeltetés) kerüljenek.

Továbbra is ki kell használni mindazon lehetőségeket, amelyek változatlan forrásszükséglet mellett hatékonyságnövelést, és külső forrás bevonását eredményezhetik, különösen az energiafelhasználás területén.

Az Önkormányzat fizetési számlájának év végi egyenlegét a következő évi feladatok végrehajtásába bevonjuk, figyelemmel az áthúzódó, feladattal terhelt maradványra is.

A fejlesztésekhez kapcsolódó kincstári számlákon jelentkező maradvány a megkezdett feladatok befejezésének részbeni, illetve teljes megvalósítását teszi lehetővé, ahol szükséges a saját forrásokat az Önkormányzat biztosítja.

A költségvetés tervezése során az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- Az Önkormányzat stabil pénzügyi és likviditási helyzetének fenntartása a tervezés és a költségvetés végrehajtása során.
- A működési egyensúly biztosítása, működési hiány nem tervezhető.
- A működési kiadásokon belül kiemelt feladatként kezeljük valamennyi munkavállaló, köztisztviselő és közalkalmazott bérhelyzetének javítását.
- A kiadások tervezése során prioritást élveznek a kötelező feladatok, a gyermek-és szociális intézmények fenntartása, a közbiztonsági helyzet javítása.
- A magas energiaköltségek és élelmiszerárak miatt szükséges a pénzbeli szociális ellátási előirányzat felülvizsgálata, bővítése.
- A városüzemeltetési feladatok tekintetében elsőbbséget élveznek a parkfenntartási, köztisztasági és közvilágítási feladatok ellátása, a hatékonyság (eszközigeny felmérése és bővítése) és a költségcsökkentés (pl: közvilágítási lámpatestek korszerűsítése), mint kiemelt cél érvényesítése mellett.
- Felhalmozási, fejlesztési kiadásként elsősorban az energiamegtakarítást (pl: napelem) célzó kiadások tervezése.
- Ki kell használni minden pályázati lehetőséget, amelyek elérhetőek az Önkormányzat, az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok és az intézmények számára, pályázati tartalék tervezése mellett.
- Az Uniós pályázatok keretében folyamatban lévő beruházások befejezése történjen meg.
- A civil-, a sport-, a kulturális szervezetek - a 2024. évi költségvetés teherbíró képességétől függő mértékű- az elfogadott szempontrendszer alapján történő támogatása.
- Új fejlesztési feladatokat csak a rendelkezésre álló források, illetve a 2023. évről áthozott feladatok és előzetes kötelezettségvállalások ismeretében lehet meghatározni, elindítani.
- Az önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok feladatainak ellátásához szükséges forrást a feladataik áttekintése, felülvizsgálata után kell biztosítani.
- A központi bérmegállapodásból adódó minimálbért és a garantált bérminimumot valamennyi (költségvetési, gazdasági) ágazaton belül biztosítjuk.
- A még mindig magas infláció, valamint a gazdaságban rejlő kockázati tényezőket figyelembe véve olyan mértékű általános tartalék tervezünk, amely a jelentkező nem tervezett kiadásokra megfelelő forrást biztosít.

4. Az Önkormányzat bevételei-kiadásai

4.1. A 2024. évi bevételek

Önkormányzatok működési támogatása

A helyi önkormányzatok központi támogatása 2024. évben is a feladat alapú támogatási rendszerben történik.

Működési célú támogatásként tervezhetjük a feladatellátással összefüggésben a központi költségvetésből az önkormányzatot megillető támogatásokat, valamint az egészségügyi, illetve egyes szociális feladatokhoz nyújtott egyéb forrásokat.

Az önkormányzatok 2024. évi támogatásával kapcsolatos igények felmérése a koncepció készítés időpontját megelőzően megtörtént. A Törvényben szereplő, az egyes feladatokhoz tartozó fajlagos összegek alig, illetve nem emelkedtek, emiatt a feladatokhoz kapcsolódó központi támogatás növekedésével nem lehet számolni, bár a végleges adatok még nem ismertek.

Reményeink szerint a még 2023. év decemberében várható Törvény módosítás során, a támogatási források korrekciójára úgy kerül majd sor, hogy az figyelembe veszi mind a bértámogatások, mind az üzemeltetési támogatások megnövekedett kiadási szükségletét.

A jelenlegi számítások (az energiaáremelkedések kiegészítő támogatása, valamint a bérkompenzáció nélkül) alapján a tavalyi értéktől elmaradó állami támogatással számolhatunk jövőre. (2,375 milliárd Ft)

Központi normatívák

A köznevelés területén az Önkormányzat fő feladata továbbra is az óvodai ellátás biztosítása.

E feladathoz az alábbiakra biztosít finanszírozást a központi költségvetés:

- a pedagógusok és a nevelő munkát közvetlenül segítők jogszabályi előírások alapján elismert létszáma alapján járó bértámogatás,
- kiegészítő támogatás az óvodapedagógusok és a pedagógus szakképzettséggel rendelkező segítők minősítéséből adódó többlet kiadásokhoz létszámuk alapján.
- az intézményi-üzemeltetés támogatására kapott összeg.

A szociális és gyermekjóléti feladatok esetében az önkormányzatok feladata az alapellátások biztosítása.

A bölcsődék finanszírozási rendszere továbbra is két elemből álló feladatalapú finanszírozás. A finanszírozás egyik elemét a szakmai dolgozók elismert létszámához kapcsolódó bértámogatás, a másik elemét a bölcsődei működéssel kapcsolatos üzemeltetési támogatás jelenti.

Ez utóbbi azonban szintén csak az egy lakosra jutó adóerő-képesség függvényében illeti meg az önkormányzatot, melyről 2023. december 15-ig dönt az államháztartásért felelős miniszter.

A család és gyermekjóléti szolgálat támogatása az idei évi támogatási formában történik 2024. évben is.

Az önkormányzatok által ellátható szociális szakosított ellátásokra (idősek ellátása) továbbra is két részből tevődik össze. A szakmai dolgozók bértámogatására, valamint az intézményi-üzemeltetés támogatására kapott összege adja a feladat biztosításához szükséges forrást.

A szociális és gyermekvédelmi ellátórendszerben az önkormányzatok szerepe alapvetően 2024-ben is az alapellátások biztosítása lesz. A támogatási rendszerben az önkormányzati feladatok csupán a helyi rendeletben meghatározott ellátási formákra szűkültek.

A központi költségvetés a települési önkormányzatok szociális feladatainak támogatását az adott település jövedelem-termelő képességéhez mérten biztosítja, mivel Önkormányzatunk ebben a tekintetben nem tartozik a kedvezményezettek, azaz a 35.000 Ft/fő adóerő-képességet meg nem haladó önkormányzatok közé, ezen a jogcímen támogatással nem számolhatunk.

A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása, a települési önkormányzatok nyilvános könyvtári és közművelődési feladatainak támogatását jelenti, fajlagos összege az idei évvel megegyezik.

A gyermekétkeztetés támogatása – amely magában foglalja valamennyi, a város közigazgatási területén működő önkormányzati és állami fenntartású nevelési-oktatási intézményt – továbbra is kétcsatornás, melyen belül külön jogcím a finanszírozás szempontjából elismert dolgozók

bértámogatása, valamint az egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képesség figyelembevételével megállapított üzemeltetési támogatás, amely ugyancsak 2023. december 15-e után válik ismertté.

Az önkormányzatoknál maradó feladatok nagy részét továbbra is a klasszikus önkormányzati feladatok (igazgatási feladatok, településüzemeltetés, közvilágítás, helyi adóztatás stb.) teszik ki.

E helyi közügyek ellátását a költségvetés 2024-ben az *általános működési támogatások* címen támogatja, melynek keretében az önkormányzati hivatal fenntartásához, a településüzemeltetési feladatok-, illetve az egyéb kötelező önkormányzati feladatok ellátásához nyújt támogatást.

Ezekre a címeken 580 millió Ft támogatás illeti meg az Önkormányzatot.

A Hivatal működésének támogatására 290 millió Ft-ot és az egyéb városüzemeltetési feladatokra is 290 millió Ft-ot biztosít a költségvetés.

A *szolidaritási hozzájárulás* 2024-ben is része a központi költségvetésből származó forráselosztási rendszernek, amely a 22.000 Ft/fő adóerőképességet meghaladó települések fizetési kötelezettségét jelenti.

A hozzájárulás alapja a 2023. június 30-ig benyújtott helyi iparüzési adóbevallások alapján megállapított *iparüzési adóalap 1,4%-a*.

A hozzájárulás mértéke az előző évi szabályozáshoz hasonlóan növekszik az egy lakosra jutó adóerő-képesség emelkedésével, de az egyes sávokhoz rendelt alsó- és felső értékek is emelkedtek.

Az Önkormányzat adóerőképessége *112000 Ft/fő*. A szolidaritási hozzájárulás a nettó finanszírozás keretén belül kerül elvonásra.

Az Önkormányzatot ezen a jogcímen terhelő fizetési kötelezettség 1,347 milliárd Ft.

A befizetési kötelezettség független a megállapított adó mértékétől és a beszedett adó nagyságától.

A beszedett *iparüzési adó több, mint 1/3-át* kell be fizetnie a városnak a központi költségvetésbe, a megmaradó összeg fölött rendelkezik szabadon az Önkormányzat.

Működési célú támogatások

- A működési célú támogatásokon belül a mezőöri támogatás, a közfoglalkoztatás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás feladatainak ellátásához kapcsolódó bevételekre számítunk.

Közhatalmi bevételek

- A vagyoni típusú, a kommunális jellegű adók és az egyéb kötelezettségek tervezése kevesebb kockázattal jár a vagyontárgyak állandóságának és a bevételek egyenletes, kiszámítható alakulásának köszönhetően. Az előre jelzett gazdasági, jogszabályi változásokat figyelembe véve nem ismert olyan kockázati tényező, amely alapján nagyobb volumenű változást várhatunk 2024. évre az építményadóban, telekadóban, magánszemély kommunális adójában, idegenforgalmi adóban és az egyéb bevételi források terén, ezért ezek a bevételek minimális korrekcióval a 2023. évi teljesítés szintjén tervezhetők.
- A helyi iparüzési adó jellegzetessége, hogy naptári évben az előző évi vállalkozási tevékenység alapján kell fizetni az adót.
A vállalkozók többsége majd 2024. május 31-ig számol be a 2023. évben keletkezett árbevételéről és az abból levonható költségekről, mely alapján adó és/vagy előleg fizetési kötelezettség keletkezhet.
Az általános adózást választó vállalkozások mellett, több mint 600 kisvállalkozó adózó egyszerűsített sávos adózással fizeti az adót a törvényben meghatározott bevételi határok alapján, tételes összegben. Ezen kisvállalkozók által fizetendő 2024. évi adó - a széles sávoknak és az összes bevételhez viszonyított arányát tekintve - alacsony kockázattal tervezhető.
A tervezés során figyelembe vett meghatározó korrekciós tényező a gazdasági környezet alakulása. A mikro-, makrogazdasági mutatók alapvetően befolyással vannak a vállalkozói adatok alakulására, valamint fogyasztói igényekre. Emellett számolni kell a jogszabályi

környezet változásával, valamint az évközi adóelőleg csökkentési, túlfizetés visszaigénylési lehetőséggel és a kintlévőség alakulására is. Ami viszont a tervezés talán legfajtsúlyosabb része, az az éves helyi iparüzési adóbevételek nagyobb hányadát fizető kiemelt adózók 2024. évre várható befizetéseinek becslése.

A legnagyobb adófizető cégek 2022. évről szóló bevallási adataiban jelentős változások voltak. Az energiaárak emelkedésének hatására (2021. évhez képest 2022. évben) ugrásszerűen erősödtek az energia szektorban működő cégek, ami 90 millió Ft adóbevételei többletet jelentett Önkormányzatunknak 2023. évben, azonban esetükben már csekélyebb mértékű növekedés várható. Kettő nagy adófizető cég több mint 25 milliárd forintos beruházás eredményeképpen szintén jelentős adófizetési többlettel járult a 2023. évi önkormányzati bevételhez. Ezeknél a cégeknél nőtt a foglalkoztatotti létszám is, mely alapján 2024. évre is tervezhető növekmény és ismertek további vállalkozások, akiknél 2023. évben beruházás történt, akik szintén tovább növelhetik a helyi iparüzési adóból keletkező bevételt.

Negatív kockázatként nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a nagy adózóink között van olyan meghatározó adófizető, akinél erős rizikó faktort jelent a folyamatban lévő szervezeti átalakítása, valamint a KSH adatai szerint az ipari termelésben az I-III. negyedévben 4,9%-os visszaesés volt tapasztalható. Ezek a tényezők a tervszámokban adóbevételek csökkentő tételként szerepelnek majd.

A koncepció készítésekor nem ismert olyan jogszabályi változás, ami kockázatot jelentene a 2024. évi helyi iparüzési adóbevételek alakulására.

A helyi iparüzési adóelőirányzat tervezéséhez végzett elemző számítások azt mutatják, hogy a Jászberényben gazdasági tevékenységet végző vállalkozások által fizetendő helyi iparüzési adóban a 2023. évi növekedési ütemtől egy mérsékeltebb bevétel emelkedés tervezhető. A gazdasági mutatóknak, az adózási és a nagy adófizetők bevallási adatainak, továbbá az ismert egyéb változóknak a mérlegelése alapján 2024. évre a 2023. évi várható tényleges bevételt - 4,1 milliárd Ft- meghaladó bevétel tervezése várható, amit a költségvetés készítéséig pontosítani fogunk.

- A gépjárműadóból származó bevételre nem számíthatunk 2024. évben sem.

Kölcsönök visszatérése

- A kölcsönök visszatérésénél a 2023. évben, illetve azt megelőzően adott, de még meg nem fizetett tételek szerepelnek majd. Továbbra is élő probléma, hogy a civil szféra az önkormányzattól kér segítséget az átmeneti likviditási (CLLD, EFOP. stb) problémái megoldására.

Működési bevételek

- A működési bevételeknél a 2023. évi szintet korrigáljuk a TRV által meg nem fizetett áthúzódó, kompenzációval el nem számolt bérleti díjjal. Tájékoztatásul a TRV bérleti díj tartozása november végén több, mint 133 millió Ft.
- Az intézményi saját bevételek esetében a 2024. évi várható bevétel a 2023. évi tényleges bevételek inflációval növelt szintjén alakul. Az élelmezési bevételek tervezésekor a megállapított térítési díjakkal kell számolni, figyelembe véve a különböző jogszabályok által biztosított kedvezményeket is.

Felhalmozási célú támogatások

- A felhalmozási célú támogatások között az elmúlt években támogatásban részesülő, de még le nem utalt, valamint a már benyújtott, de még el nem bíralt fejlesztések támogatásainak bevételeivel számolunk majd.

Felhalmozási bevételek

- Ingatlan értékesítésből 2024-ben elsősorban a 2023-ban és korábban is kevés sikerrel járó Magyar utcai telkek, valamint a vagyongazdálkodási tervben meghatározott vagyonelemek értékesítéséből származó bevétellel számolunk. Kevés forgalomképes, piaci alapon értékesíthető ingatlannal rendelkezik az Önkormányzat.
- Előkészítés alatt van az ún. „Lehel” strand értékesítése.

Egyéb részesedések értékesítése

- Ilyen jellegű bevétellel nem számolunk a jövő évben sem.

Fejlesztési hitel igénybevétele

- Ugyan néhány százalékponttal már csökkent, de még így is rendkívül magas jegybanki alapkamat, így a megnövekedett BUBOR kamat és a már meglévő hitelállomány törlesztésének költségvetési kihatására figyelemmel, nem tervezzük további hitel felvételét a feladatok megvalósításához.

Költségvetési maradvány

- Összegét a 2023. december 31-i költségvetési számla egyenlege határozza meg, az előzetes likviditási számítások alapján 900 millió Ft fölött lehet majd, az év végéig még várható kiadások függvényében.
- A fejlesztési célú költségvetési maradvány összegét a kincstári számlák egyenlege adja majd.

4.2. A 2023. évi kiadások

Működési célú kiadások

A bevételek áttekintését követően különösen nagy hangsúlyt kap a kiadások, ezen belül is a működési kiadások meghatározása. Fontos ez abból a szempontból is, hogy a szabályozás szerint működési hiány nem tervezhető.

A tervezésnél figyelembe vesszük az ismert szerkezeti változásokat, szintre hozással számolunk az egész évben jelentkező új feladatokkal (könyvtár) de nem számolunk pl: a védőnői-, ügyeleti rendszer kiadásaival.

A működési egyensúlyt befolyásoló tényezők

- 1,347 milliárd Ft fölé nőtt a fizetendő szolidaritási hozzájárulás összege, mely 18,9 %-os emelkedést, *215 millió Ft többlet* terhet jelent jövőre.
- A felvett hitelek után *fizetendő kamat* mértéke a már jelzett alapkamat csökkenésnek köszönhetően, a 2023. évi rekord magasság után valamelyest csökken, az aktuális BUBOR árfolyamon számolva, a 2023. évhez képest 60 millió Ft-tal csökken, de így is meghaladja a 155 millió Ft-ot, a tőke + kamat kiadás több, mint 256 millió Ft az 1,3 milliárd Ft összegű hitelállomány után.
- Az év elején biztosított béremelés mértékét már az év első felében meghaladta a magas infláció, így *jelentős reálbér csökkenés következett* be, amit év közben az Önkormányzat kompenzálni nem tudott.
A KSH adatai szerint 2023. évben eddig átlagosan 14,1%-kal nőtt Magyarországon az átlagkereset, ugyanakkor az infláció 18-20% volt.

Már ismert a jövő évre vonatkozó minimálbér és garantált bérminimum összege, mely 15 és 10 %-os emelést jelent, eszerint a minimálbér a 266.800 Ft-ra, garantált bérminimum 326.000 Ft-ra emelkedett.

A 2023. évi személyi juttatások előirányzata alapján, átlag *10 %-os növekedést* (minimálbér és egyéb béremelés) figyelembe véve, a 2023. évi bérekhez közel 220 millió Ft többlet biztosítása szükséges az intézményi körben.

- Kiemelten fontos a reálbérek megőrzése (a további csökkenés megállítása) szempontjából, hogy az intézmények részére megállapított *bérfeszültség* kezelésére szolgáló alapot és a *cafeteria* összegét továbbra is biztosítsuk legalább az idei évi mértékben.
- Információink szerint a munkaadókat terhelő járulékok nem változnak, a szociális hozzájárulási adó mértéke 13%, a *várható többlet igény a megnövekedett bérek után 25-30 millió Ft.*
- A *rehabilitációs hozzájárulás mértéke* az előző évhez képest annyiban változik, amilyen mértékben a minimálbér emelkedett, ugyanis mértéke annak az összegének a kilencszerese. ($9 \times 266.800 = 2.401.200$ Ft/fő).

A fizetési kötelezettség kiváltása érdekében törekedni kell a megváltozott munkaképességű munkavállalók jogszabályban előírt foglalkoztatási szint mértékének megfelelő létszámban történő foglalkoztatására.

- A *megnövekedett rezsiköltségek* (gáz, villany) közvetett hatása nem elkerülhető az anyag-, áru- és készlet beszerzések, szállítás, szolgáltatások stb. területeken. Előzetes számítások alapján az infláció okozta növekedés a dologi kiadásokon belül -az energia, étkezési költségek nélkül *6 %-os inflációval* számolva 45-50 millió Ft.
- A saját előállítású (szociális otthon, bölcsőde), mind a vásárolt (gyerek) étkeztetés kiadásai, az Önkormányzat számára a mai árak ismeretében, nyersanyagnorma emelés nélkül nem jelentenek többletet. Az infláció hatása – a gyermekétkeztetési szerződés szerint – a második félévben jelentkezik, nagyságrendje 40-50 millió Ft körül várható.
- A *megnövekedett rezsiköltségek* (gáz, villany) hatása 2024. évben teljes mértékben érvényesül az idén 2 évre megkötött szerződések miatt. A növekedés városi szinten várhatóan meg fogja haladni a 150 millió Ft-ot.

Az energiaköltségek csökkentése érdekében a nem kötelező, magas költségigényű feladatok ellátását felül kell vizsgálni.

- Ugyancsak növekednek a városüzemeltetés kiadásai a minimálbér emelés, a magas üzemanyag árak miatt, valamint az egyéb beszerzések tekintetében is. Ezek összege végleges kalkuláció nélkül, az idei évben jelzett többletigények ismeretében *megközelítheti a 90-100 millió Ft-ot.*
- A 2023. évben megkezdett pályázati és saját forrásból megvalósuló, kötelezettséggel terhelt 2024. évre áthúzódó feladatok nagysága meghaladja a 1 milliárd 750 millió Ft-ot, az ezekhez a feladatokhoz kapcsolódó *saját erő igénye több, mint 650 millió Ft.*
- A kizárólag a víz és szennyvíz ágazat fejlesztésére fordítható TRV által fizetendő bérleti díj feladatokkal még nem terhelt részét, a felhasználásig indokolt elkülönítetten kezelni, céltartalékba helyezni.
- A futamidő végéig tervezni kell a korábbi években felvett fejlesztési célú hitelek *tőketörlesztéseit is 101 millió Ft összegben.*
- A magas inflációt, valamint a gazdaságban rejlő kockázati tényezőket figyelembe véve *100 millió Ft-ot meghaladó* nagyságú általános tartalék tervezése indokolt.

Ami a leírtakból következik az a tárgyévi működési többlet várható csökkenése. Ennek oka elsősorban az, hogy a bevételek gyakorlatilag 2023-24-re állandósultak, míg a kiadások jelentősen megnövekedtek.

Fentiek tükrében fontos, hogy valamennyi a működéshez kapcsolódón kiadásokat felülvizsgáljuk, ahol lehet és tudunk racionalizáljunk, hiszen enélkül nem tudjuk előteremteni a vállalt fejlesztési kötelezettségekhez szükséges önrészek alapját.

A mi feladatunk és felelősségünk, hogy megtaláljuk a megfelelő egyensúlyt a működés keretein belül, azon az áron is, ha az bizonyos célok, elvek feladásával jár.

Természetesen *folytatni szeretnénk valamennyi, pályázati úton elnyert* támogatás felhasználásával megvalósuló beruházásunkat.

- TOP_PLUSZ-1.2.1-21-JN1-2022-00031 -Élhető település kialakítása Jászberényben
- TOP_PLUSZ-3.3.2-21-JN1-2022-00007 -Szociális infrastruktúra fejlesztése Jászberényben
- TOP_PLUSZ-1.1.3-21-JN1-2022-00003 - Honvéd Jász Kaszinó turisztikai fejlesztése
- TOP_PLUSZ-3.1.2-21-JN1-2022-00001-Szociális célú városrehabilitáció a Nesztúri szegregátum területén

Döntésre váró pályázataink:

- VP6-7.2.1.1-21 jelű, „Külterületi helyi közutak fejlesztése” című pályázati felhívásra benyújtva a „Külterületi helyi közutak fejlesztése a Nesztúriben” című pályázat. - *Pályázat elbírálás alatt áll.*
- TOP_PLUSZ-1.1.1-21-JN1-2022-00008 – Helyi gazdaságfejlesztés Jászberényben - *Pályázat elbírálás alatt áll.*

Természetesen a pályázati lehetőségek minél szélesebb körének a kihasználása mellett, illetve azzal karöltve folytatni szeretnénk a saját erőből megvalósuló fejlesztéseket is.

A „ún. Zeneiskola” megvalósítása az ismert okok miatt új irányt vett, az világossá vált, hogy kizárólag önerőből azt megvalósítani nem tudjuk, így keressük annak a megoldását, hogy az Önkormányzat anyagi teherbíró képességén belül olyan lépésenként haladjunk, amely a végső megoldásként a kitűzött célt eredményezi.

Összegzés

Fentiekben vázoltak sikeres megvalósításához kérem, hogy a Képviselő-testület a 2024. évi költségvetési koncepciót fogadja el, ezzel teremtse meg az alapjait annak, hogy egy megfelelően előkészített és mindenki által támogatott költségvetést tudjunk 2024. év februárjában betervezni és elfogadtatni.

Jászberény, 2023. december 03.

***Budai Lóránt s.k.
polgármester***